

PERIODISTES DE LA PETJADA ECOLÒGICA

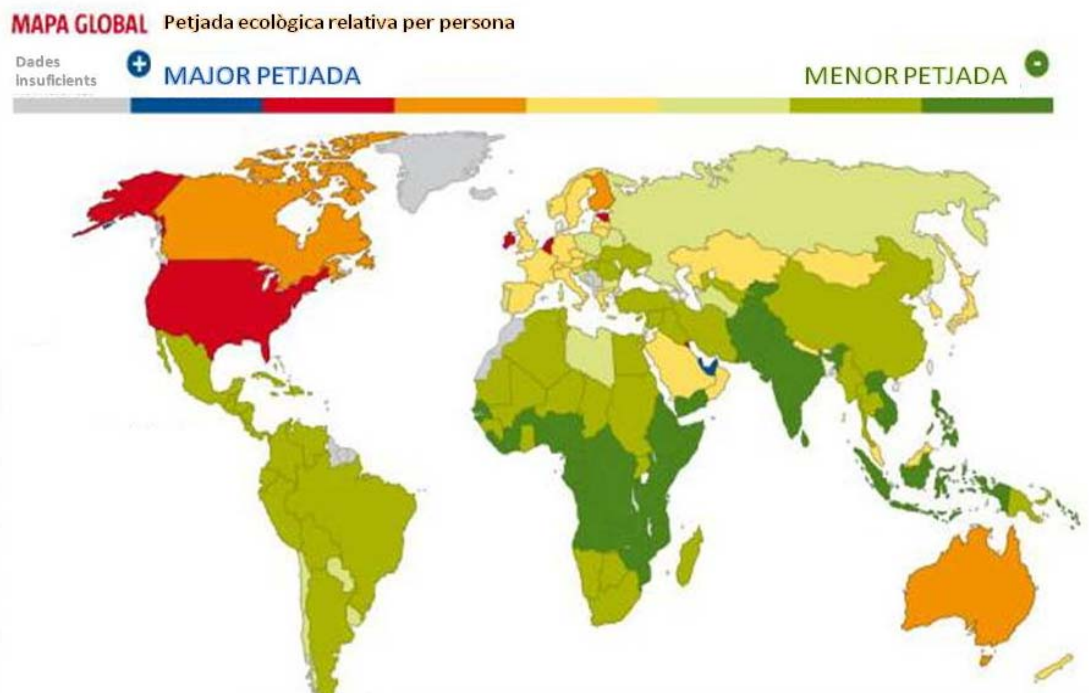
Amb l'activitat de la petjada ecològica hem conegut el concepte de petjada ecològica, hem calculat la nostra pròpia petjada i hem investigat maneres de disminuir-la. Ara et proposem anar una mica més enllà, sortir del nostre entorn i mirar amb uns ulls més globals l'estat del nostre planeta en relació a aquest tema.

Per això, ens organitzarem en grups de treball (preferiblement de 4 persones) i farem la feina com “**periodistes per un dia**”. L'objectiu és que en grup redacteu una notícia sobre l'estat mundial de la petjada ecològica.

1. Per posar-nos en situació....

Imagineu que el *Global Footprint Network* (del Programa pel Desenvolupament de les Nacions Unides) acaba de publicar un informe sobre uns estudis científics que parlen de la petjada ecològica. Aquests estudis expliquen l'estat internacional actual de la petjada ecològica, així com les implicacions pel futur.

Imagineu que el vostre grup de treball (a partir d'ara l'anomenarem **grup base**) sou un grup de periodistes d'un diari important del país i us han demanat que redacteu una notícia sobre el que diu aquest informe. Per començar us donen aquest mapa del món i us diuen que us baseu en ell per redactar la notícia.

Abans de llegir els estudis del *Global Footprint Network*, observeu el mapa i reflexioneu sobre les dades que dóna. En grup, responeu les següents preguntes:

1. En què us fa pensar aquest mapa? Quines conclusions o afirmacions podeu extreure de la informació que ens dona aquest mapa?
2. Quins factors o variables creieu que influeixen en que un país tingui major o menor petjada ecològica?

2. Ens fem experts...

Per tal de redactar la notícia haurem de informar-nos en detall sobre l'estat actual de la petjada ecològica llegint l'informe del *Global Footprint Network*. No caldrà que tots el llegiu tot, sinó que us dividireu la tasca entre els membres del grup. Cada membre del grup base es farà expert en un tema de l'informe, reunint-se amb altres persones d'altres diaris i treballant a fons una part d'aquest informe.

Dividiu el vostre grup base en quatre i cadascú esculli el tema de l'informe que vol treballar. Després, reorganitzeu-vos en grups d'experts, reunint-vos tots aquells que hagueu escollit el mateix tema.

Grups d'experts:

Tema 1: la Terra està en dèficit ecològic.

Tema 2: Cap on ens dirigim?

Tema 3: No tots trepitjem igual.

Tema 4: És possible ser sostenible?

Una vegada formats els grups d'experts, llegiu els vostres documents i les preguntes associades, les quals us ajudaran a interpretar el text. Debatiu les preguntes entre vosaltres i responeu-les individualment en un full a part. Preneu nota de les idees més importants per després presentar-les al vostre grup de treball.

3. Redacció de la notícia...

Després del treball en grups d'experts, torneu al grup de treball per redactar la notícia conjuntament. Per fer-ho, primer expliqueu-vos allò que heu treballat als vostres grups d'experts i després decideu com voldreu estructurar la notícia (quins temes incloureu a la notícia i en quin ordre).

Tingueu en compte que una bona notícia ha de tenir un llenguatge entenedor i alhora correcte perquè la població en general us entengui. El contingut ha d'estar molt clar i les idees ben estructurades. Haureu de pensar un bon títol i encapçalament, que cridin l'atenció i resumeixin molt sintèticament el contingut de la notícia. Podeu afegir també alguna imatge o gràfic si creieu que pot ajudar o atraure a la lectura.

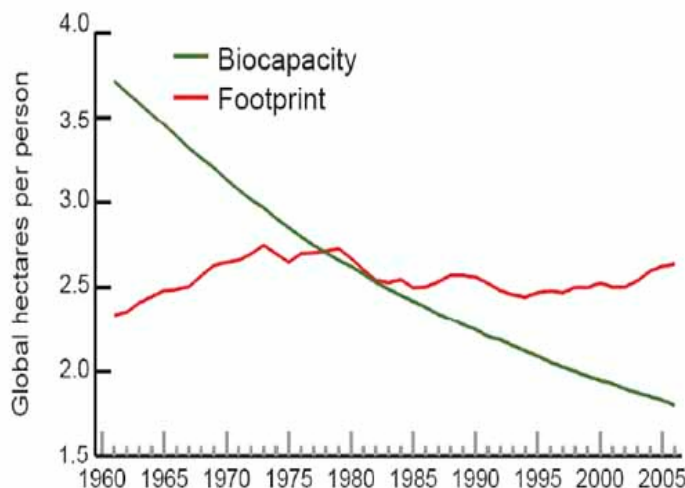
Tot seguit, us presentem una base d'orientació per ajudar-vos a redactar la notícia, i que també pot servir com a graella d'avaluació :

Base d'orientació	
Què hem de fer?	Estarà bé si....
Escolir un títol	<ul style="list-style-type: none"> - És provocador - És sintetitzador - És coherent amb les idees del text
Fer un encapçalament	<ul style="list-style-type: none"> - Recull la idea principal del text - És sintetitzador (màx. dues línies)
Redactar una introducció	<ul style="list-style-type: none"> - Posa en situació del tema al lector - Ajuda a entendre la resta del text
Desenvolupar cada idea de la notícia	<ul style="list-style-type: none"> - Té 4 paràgrafs (un paràgraf per cada idea o tema) - Les idees tenen un ordre lògic i coherent. - Explica cada idea resumidament i amb claredat - Dóna alguna dada que justifiqui i dongui suport a cadascuna de les idees que es defensen (es poden incloure gràfics o taules)
Redactar conclusions unes	<ul style="list-style-type: none"> - Resumeix molt breument les idees principals de cada paràgraf - Fa una afirmació final que uneix justificadament totes les idees anteriors

GRUP D'EXPERTS 1: LATERRA ESTÀ EN DÈFICIT ECOLÒGIC

La Terra té uns recursos limitats, així com una capacitat limitada per absorbir els nostres residus, ja que triga un temps en regenerar cada recurs o recuperar-se d'un contaminant.

Des d'un punt de vista global, si haguéssim de repartir actualment tot el terreny productiu de la terra en parts iguals, a cadascú dels quasi set mil milions d'habitants del planeta els hi correspondrien 1,8 ha per satisfer totes les seves necessitats indefinidament (això sense tenir en compte altres espècies). Això és el que anomenem **biocapacitat** del planeta. Utilitzant les dades del 2005, la petjada mitjana per habitant és de 2,7 ha, cosa que ens indica que la humanitat està en un **dèficit ecològic**, ja que convertim els recursos en residus més ràpidament que els residus es converteixen en recursos, dels quals depèn la vida humana i la biodiversitat.

Ecological Footprint and Biocapacity per capita, 1961-2006

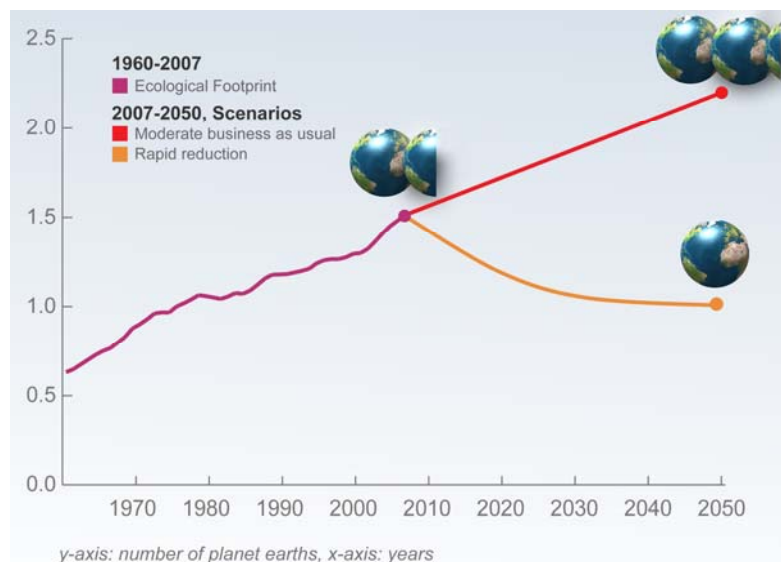
Source: Global Footprint Network, National Footprint Accounts, 2009 Edition.

1. A què creieu que és deguda la disminució continuada de la biocapacitat del planeta en els últims 40 anys?
2. Sorprèn que la petjada no vagi augmentant al llarg del temps. A què pot ser degut?
3. Segons el gràfic, quin era el dèficit ecològic aproximat l'any 2005? Creus que l'actual serà major o menor?

GRUP D'EXPERTS 2: CAP ON ENS DIRIGIM?

Segons William Rees, la qüestió fonamental que l'economia ecològica es planteja és si quedarà prous recursos naturals per sustentar la càrrega de l'economia humana prevista per al proper segle. La resposta és que, si seguim amb el nostre estil de vida actual, no.

La Terra triga un any i cinc mesos en regenerar el que utilitzem en un any, segons el Global Footprint Network. Com a humanitat, estem consumint **1,4 planetes** Terra cada any, deixant un deute ecològic molt gran a les generacions futures. Els panorames moderats de la ONU suggereixen que si les tendències actuals de la població i de la consumició continuen, d'aquí deu anys necessitarem l'equivalent a dues terres per suportar-nos. I per suposat, només en tenim una.

El gràfic mostra l'evolució de la petjada ecològica (representada en nombre de planetes que necessita la humanitat per any) al llarg dels últims anys fins l'any 2007, i dos possibles escenaris de futur, segons si hi ha un creixement econòmic moderat o si disminuïm ràpidament el consum.

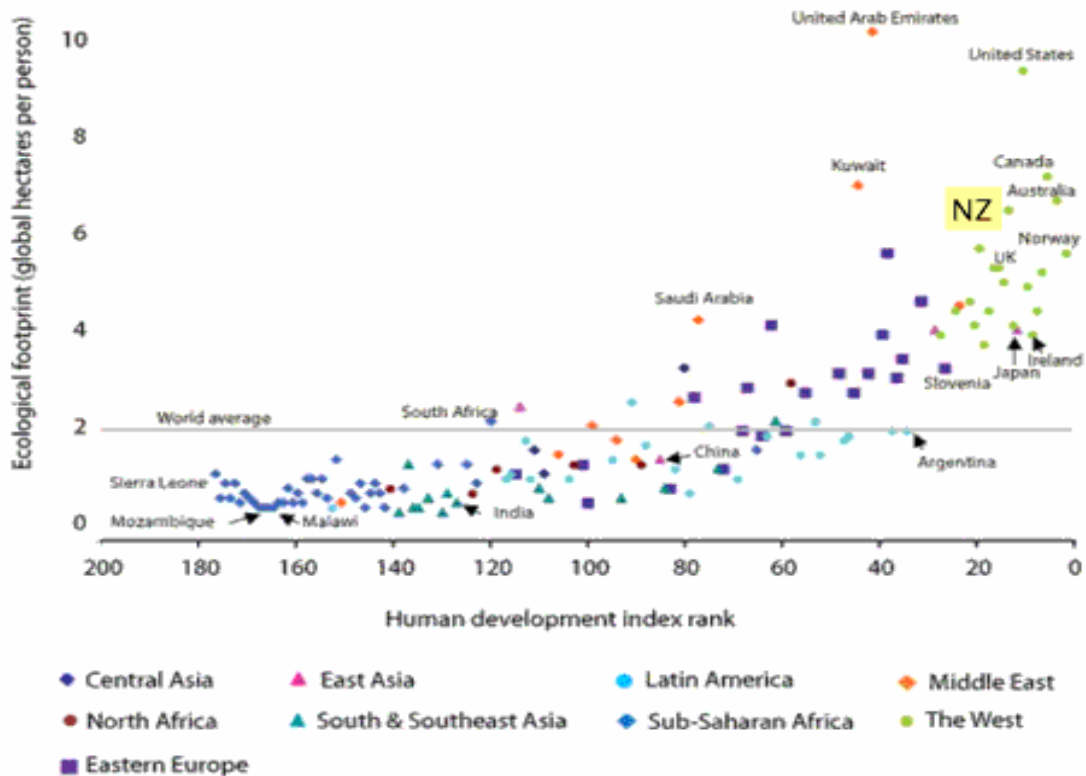
És necessari que els individus i institucions de tot el món comencem a reconèixer els límits ecològics, que aquests siguin centrals en la nostra presa de decisions i utilitzar la nostra creativitat per trobar noves maneres de viure dins els límits de la Terra, tant individuals com col·lectives. Coneixent la nostra petjada, coneixem quanta natura tenim, quanta utilitzem i qui de nosaltres la utilitza, i això ens permetrà vigilar el nostre progrés enfocat per aconseguir un mode de vida més sostenible.

1. Quines accions individuals se t'acudeixen per tal de reduir la teva petjada ecològica?
2. Quines propostes a nivell global, de països, governs i institucions es podrien dur a terme per disminuir la petjada ecològica global?

GRUP D'EXPERTS 3: NO TOTS TREPITJEM IGUAL

La petjada ecològica de les nacions més riques és cinc vegades superior a la dels països pobres. Els Emirats Àrabs Units i Estats Units són respectivament el primer i segon país amb major empremta ecològica del món. Estan al voltant de 10 ha per habitant, cosa que vol dir que, si tots els habitants del món visquessin com els seus habitants, necessitaríem més de cinc planetes Terra per a poder viure.

Una mica per sota trobem Kuwait, Canadà i Austràlia, amb unes petjades de 7 a 8 ha per habitant. La resta d'Europa i Espanya no es queda molt lluny; aquí consumim una mitjana de 5,7 ha per habitant (dades del 2005). Entre els països amb menor empremta ecològica ens trobem Moçambic, Malawi, Puerto Rico o Índia, els quals es troben pels 0,5 ha per habitant.

Gràfic 1: Índex de Desenvolupament Humà (IDH) i Petjades Ecològiques comparades

Font: Global Footprint Network (2006): Programa pel Desenvolupament de les Nacions Unides

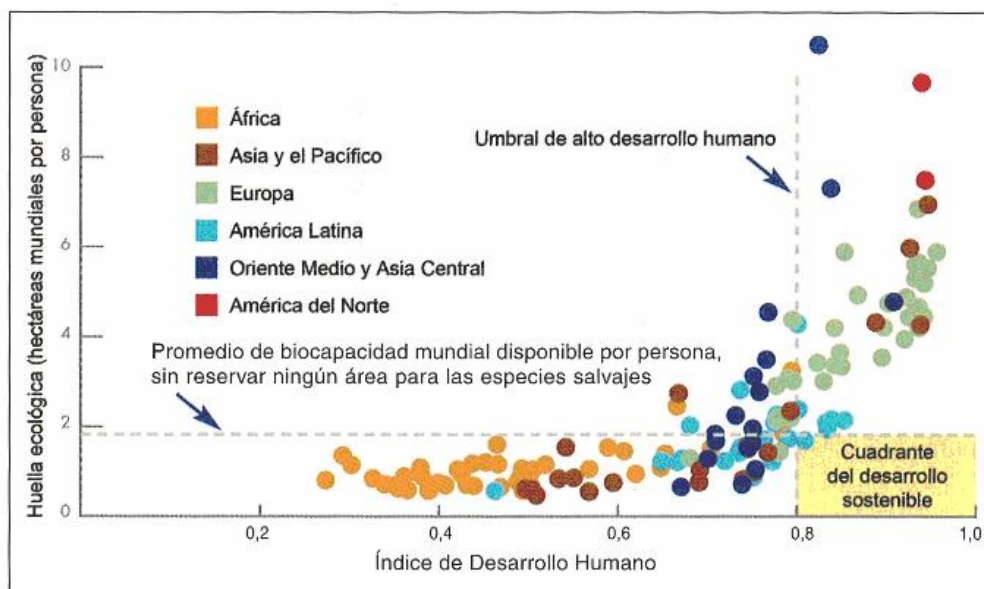
1. Observant aquest gràfic, veus alguna correlació entre les dues variables d'aquest gràfic?
2. Com ho explicaries? Creus que això ha de ser sempre així o que és possible una altra situació?

GRUP D'EXPERTS 4: ÉS POSSIBLE SER SOSTENIBLE?

L'avaluació del desenvolupament sostenible es pot efectuar utilitzant l'índex de Desenvolupament Humà (IDH) com indicador del desenvolupament econòmic i la petjada ecològica com mesura de la demanda de la biosfera. Les Nacions Unides consideren que un IDH superior a 0,8 correspon a un "alt desenvolupament humà". Per sota d'aquest nivell, es considera que el desenvolupament d'una societat no és adequat.

Per altra banda, una petjada ecològica inferior a 1,8 ha per persona permet reproduir a nivell mundial la demanda de recursos d'un país. És a dir, la Terra pot seguir mantenint a la població mundial actual si consumim fins a 1,8 hectàrees per persona (de mitjana). Si tenim un consum de recursos superior, la Terra no podrà sostenir tots els habitants del planeta.

Tot i la creixent adhesió al desenvolupament sostenible en quant a objectiu polític explícit, la majoria dels països no compleixen amb aquestes dues condicions mínimes.

Gràfic 1: Índex de Desenvolupament humà i petjada ecològica de les nacions

1. Segons el gràfic anterior, quines característiques ha de complir un país per ser considerat sostenible?
2. La majoria de països són sostenibles? Tant si és així com si no, justifica per què, per a cadascuna de les regions (Àfrica, Europa, etc.)